

III

Osoko bilkura

Gasteizen, udaletxean

2024ko martxoaren 22an

Coyos, Jean-Baptiste, buruordea
Arejita, Adolfo, idazkaria
González de Viñaspre, Roberto, diruzaina
Aleman, Sagrario, Jagon sailburua
Alberdi, Andres
Arkotxa, Aurelia
Borda, Itxaro
Garikano, Asun
Iñigo, Andres
Irazu, Jose «B. Atxaga»
Kintana, Xabier
Lakarra, Joseba
Meabe, Miren Agur
Mujika, Alfontso
Oñederra, Miren Lourdes
Rekalde, Paskual
Sagarna, Andoni
Suárez, Castillo
Uribarren, Patxi
Zabaleta, Patxi

Osa, Erramun, idazkariordea,
zegozkion gaitetan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Miren Azkarate, Jabier Kaltzakorta, Beñat Oihartzabal, Patxi Salaberri, Miriam Urkia, Andres Urrutia eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Miren Azkaratek ahala Miren Lourdes Oñederrari; Jabier Kaltzakortak ahala Sagrario Alemani; Patxi Salaberrik ahala Paskual Rekalderi; Miriam Urkiak ahala Andoni Sagarnari; Andres Urrutiak ahala Jean-Baptiste Coyosi eta Mikel Zalbidek ahala Jean-Baptiste Coyosi.

Maider Etxebarria Gasteizko alkateak hurreratu diren euskaltzainak agurtu ditu. Era berean, bere bizitza pertsonalaren zenbait pasarte kontatu eta euskara ikasteko eginiko ahalegina azaldu du. Euskaltzaindiaren egoitza bisitatzeko asmoa duela adierazi du. Ondoren, Gasteizko udaletxeko ate nagusiko eskaileretan talde-argazkia atera da.

Harreraren ondoren, J.B. Coyos buruordeak euskaltzainak agurtu eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, 2024ko martxoko Osoko Bilkurari hasiera eman zaio.

E. Osa idazkariordeak eguneko xehetasunak azaldu ditu.

1. Osoko bilkuraren (2024-02-23) bilera-agiria onestea, hala erabakiko balitz

M. Azkarate euskaltzainak iruzkin ortografiko txiki bat egin du. Onetsi da. J.B. Coyos buruordeak ahoz bestelako oharrik egin nahi den galdetuta, ez da egin. Ondorioz, 2024ko otsailaren 23ko osoko bilkuraren bilera-agiria onetsi da.

2. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta Adibideak.

Batzorde Ahaldunduen oharra (L). Jasotako iruzkinak aztertu eta erabaki

A. Sagarna Batzorde Ahaldunduko buruak adierazi duenez, otsaileko bilkuran aurkeztutako zerrendari A. Alberdik, A. Iñigok, P. Rekaldek eta P. Zabaletak egindako oharra aurkeztu dira. Ohar horiek kontuan hartuz, egitasmoaren arduradunek emandako erantzunak aho batez onetsi dira.

3. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta Adibideak.

Batzorde Ahaldunduen oharra (LI). Aurkeztu

Zerrenda berria aurkeztu du A. Sagarna Batzorde Ahaldunduko buruak, A. Iñigok eta M. Azkaratek egindako oharra eta egitasmoko kideek emandako erantzun arrazoituak biltzen dituen. Oharra aurkeztu ostean, apirilaren 15 (astelehena) arteko epea zehaztu da oharra egiteko.

4. Onomastika: Euskal Herriko kostaldeko leku-izenak (araugaia).

Jasotako iruzkinak aztertu eta erabaki

A. Alberdik eta M.L. Oñederrak egindako oharra aztertu ditu Onomastika Batzordeak, eta erantzuna aurkeztu du R. González de Viñaspre Batzordeko buruak.

Alberdiren oharrei dagokienez, erabaki hauek hartu dira:

- *Hori dela-eta*, idatzirik ageri dena *Hori dela eta*, idatziko da, 27. arauarekin bat etorriz.
- *Aspaltza (-a)* mantenduko da, bukaerako *-a* artikulua baita.
- *San Anton mendiari* ez zaio *San Antongo mendia* aldaera gehituko. 2012ko ahozko bilketa oinarri duen Getariako Udalaren 2013ko toponimia-mapan ere *San Anton mendia* jaso da.

- *Ubiriko senadia (-a)* leku-izenari *Ubiri* era laburra gehituko zaio, generikorik gabeko aldaera ere oso erabilia delako *Getarian*.
- *Allepunta* eta *Itegi* leku-izenen ordena aldatuko da. Izenen zerrenda mendebaletik ekialdera emana dagoenez, *Itegi* eta ondoren *Allepunta* agertuko dira zerrendan.
- *Getarian*, ahoz *Mollarri* esaten zaion parajea *Mallarri* (1890) izenetik dator, bertan mea zamatzeko jarri zen kaiaren eraginez. *Mallarri* eutsiko zaio.
- Zenbait izenetan ez da *(-a)* jarri, artikulua bada ere: *Urumea(ren)* itsasadarra, *Urdazubi(ren)* itsasadarra, *Biarritzko Hondartza Handia* eta *Larraldeneko portua*. *Guztietan (-a)* gehituko da.
- *Apala (-a)* leku-izenaren amaierako *-a* artikulua den galdetu du A. Alberdik. Onomastika Batzordeak ez du argitzerik izan artikulua ote den. Horregatik, Onomastika Batzordeak izen hori zerrendatik kentzea erabaki zuen 2023ko azaroaren 7ko bileran, baina huts batengatik ez zen kendu osoko bilkurara eramandako zerrendatik. Hortaz, kentzea erabaki da.
- *Getariako portua (-a)* bi bider ageri da zerrendan, Gipuzkoan eta Lapurdin *Getariako* portu bana daudelako. Hori hobeto argitzeko, herrialdearen izena gehituko da: *Getariako portua (-a)* [Gipuzkoa]; *Getariako portua (-a)* [Lapuri].

A. Alberdik adierazi du, agian, *Getariako* izenen zerrendan, *Talaia* deritzon muturra gehitu daitekeela. Proposamena eta aldeko argudioak aurkeztuko ditu Onomastika Batzordeak aztertzeko.

M.L. Oñederrak oharra egin du *harmonia bokalikoa* eta *gertaera fonetikoak* terminoen egokitasunaz. Bere proposamena aintzat hartuta, horrela adieraztea onetsi da: «C) Amaierako bokal-aldaketak. Horrela esan ohi zaie euskalki eta hizkera batzuetan *-a* amaiera duten izenek determinatzailea hartzean izaten dituzten gertaera fonikoei (disimilazioak eta asimilazioak). Adibidetzat *hanka* hitz arrunta hartuta, erraz ulertuko da: *hanka* + *a* adierazteko (mugatu singularra), mendebaleko hizkeretan, *anke*, *anke*, *ankia*, *ankie*, *anki*... esaten da».

Oharrak aurkezteko epean eta jasotakoak aztertzearen harira, Onomastika Batzordeak bi ohar aurkeztu ditu osoko bilkuran:

- *Txingudiko Parke Naturala (-a)* kentzea, egiaztatu baitu Batzordeak Txingudin ez dagoela hala izendatutako parke naturalik, eta, haren ordeztan dagoen *Plaiaundi* hezegunea sartzea. Onetsi da. *Txingudi* era laburra mantenduko da.

- *Biarritzko Portu Zaharreko itsasargia (-a)* kentzea, Batzordeak egiaztatu baitu portuan ez dagoela benetako itsasargirik, portuko sarbidea iragartzen duen farol xume bat besterik ez dela. Horren erakusgarri zenbait argazki aurkeztu dira. Eztabaidatu ondoren, kentzea erabaki da.

M. Azkaratek iritzia bidali du *Plage du Carré* euskaraz emateko aukeraz Onomastika Batzordeak osoko bilkuran aurkeztu duen galderaz. Ondo ikusten du Batzordearen proposamenari eustea eta *Kuboaren hondartza* izena ematea euskal ordaintzat. Beste iritzirik ez da izan, eta izendapen hori onetsi da.

5. EBE Batzordea. Euskara Batuaren Ortotipografia (EBO) egitasmoa: letra larri eta xeheei buruzko laugarren txostenaren bigarren partea aurkeztea

A. Mujika EBE Batzordeko kideak egin du txostenaren aurkezpena. Laugarren txostenean, leku-izen eta pertsona-izen ez diren gainerako kasu guztiak jasotzen dira. Txostenaren bigarren partean, zehazki, atal nagusi hauek landu dira: gertaera historikoak; hezkuntza-, politika-, zientzia- eta gizarte-jarduerak; azokak, kongresuak eta kidekoak; ikastaroak, mintegiak eta tailerrak; azokak, kongresuak eta kidekoak; kirolprobak eta kidekoak; sariak eta kidekoak; goiburuak, esloganak eta leloak; sorkuntza-obren izenburuak; eta gauzakiak, produktuak eta markak. Kasu bakoitzean, irizpide nagusiak zein diren eta zergatia azaldu du, eta *Euskaltzaindiaren Hiztegia*n oraingoz ez dauden baina txostenean erabili diren hitz batzuei buruzko iruzkinak ere egin ditu.

Sorkuntza-obren izenburuei dagokienez, EBE Batzordeak oharra prestatu du Osoko Bilkurarentzat, ohartarazteko izen deskribatzailea duten hiztegi eta entziklopedien izenburuetan letra larriak idazteko azken urteetan nagusitzen ari den joera (Euskaltzaindiaren praktikan oinarritu dena) ez datorrela bat gaztelaniaren eta frantsesaren erabilarekin. Batzordeak, dena dela, ez du aldaketarik proposatu, baina egoki iritzi zion ohartarazteari.

Aurkezpenaren ondoren, apirilaren 22 (astelehena) arteko epea jarri da oharrak egiteko.

6. Esku artekoak

6.1. Gaur banatuko den liburua

- Askoren artean, *Narrazioak eta olerkiak 2022*. Jakina denez, egitasmo hori BBK Fundazioaren lankidetzatarteko dela burutzen da. 2023. urteko lanei doakienez, jasotzeko epea amaitu ondoren, epaimahaiko kideek lanak aztertuko dituzte eta ekitaldiko sariak 2024ko udaberrian emango dira.

6.2. Hurrengo bilkurak

- Sarako Biltzarra egingo da apirilaren 1ean. Bertan, Euskaltzaindiak Euskaltzainak bildumako Ixabel Etxebarriaren *Margarita, Nafarroako erregina (1492-1549)* eta June Casenave-Harigileren *Zortzi pastoral berri* (I. tomoa) argitalpenak aurkeztuko ditu.
- Euskaltzaindia Elkartearen Biltzar Nagusia egingen da Baionan, ordezkaritzan, 2024ko apirilaren 17an, 17:00etan. Biltzarrari buruz zenbait argibide eman du Jean-Baptiste Coyos buruordeak.
- Piarres Lartzabal euskaltzainari omenaldia, Azkainen, 2024ko apirilaren 19an, 19:00etan. Behin-behineko egitaraua J.-B. Coyos buruordeak azaldu du. Behin betiko egitaraua euskaltzainei eskuratuko zaie eta *Plazaberrin* argitaratuko da.
- Hurrengo osoko bilkura: 2024ko apirilaren 26an egingo da, Iruñean, udaletxean, 10:00etatik aurrera.

6.3. B. Oihartzabal euskaltzain emeritu. 2024ko martxoaren 17an, 75 urte egin dituen gero, Arautegiaren laugarren bis artikulua eta Barne-erregelen 5.1 xedapenaren arabera, B. Oihartzabal euskaltzain oso izatetik euskaltzain emeritu izatera igaro da. Horiek horrela, hutsartea iragartzen da Arautegiaren 33. artikulua arabera. Hutsartea «hornitzeko proposamenak hurrengo bi batzarretan –apirilaren 26an eta maiatzaren 31n– aurkeztu ahal izango dira» (Arautegiaren 33. artikulua eta Barne-erregelen 64.3 xedapena). Era berean, gogorarazten da Arautegiaren 34. artikulua dioena: «Euskaltzain osoa izateko proposamena hiru euskaltzain osok izenpetu behar dute. Proposamenaz batera, zerrenda bat egin behar da, gai bakoitzak dituen merezimenduak xeheki aipatuz».

7. Azken ordukoak

J.B. Coyos buruordeak, Korrika dela eta, Baionan, Euskaltzaindiak eginen duen kilometroaren xehetasunak azaldu ditu. Era berean, gonbita luzatu du euskaltzainek parte har dezaten.

Eta bestelako aztergairik ez dela, Osoko Bilkura bukatutzat eman da, 13:15 direnean.

Jean-Baptiste Coyos
Buruordea

Adolfo Arejita
Idazkaria